

Albrecht en Isabella

Een schilderij van aartshertogin Isabella (1566-1633), te bekijken in het provinciaal museum Het Brugse Vrije.

Ook aartshertog Albrecht (1559-1621) is op schilderij te bewonderen in het provinciaal museum Het Brugse Vrije.

Momenteel, en dit nog tot 17 januari 1999, loopt in het Jubelparkmuseum de zeer mooie tentoonstelling over de periode dat de aartshertogen over onze gewesten regeerden.

Dit jaar was het precies 400 jaar geleden (1598) dat de Spaanse Isabella en haar zeven jaar oudere echtgenoot Albrecht hun opdracht — in onze gewesten rust en vrede brengen — die tot 1621 zou blijven duren, begonnen.

Hevige strijd

Voor de Belgische kust was de periode 1600-1604 van groot historisch belang. Onze streek was toen met de Nederlanders overwegend protestants. De Slag om Nieuwpoort, uitgevochten in de duinen, werd door Nederlandse Provinciën gewonnen.

De inname van Oostende door de Spaanse troepen zou echter drie jaar duren. Deze periode (1601-1604) is een van de belangrijkste uit de Oostendse geschiedenis.

Op de hogervermelde tentoonstelling zijn enkele zeer mooie gravures over de zwaar versterkte stad en de troepen die Oostende omsingelden, te zien.

Isabellakleur

Het Beleg van Oostende liet de specialisten uit Spanje en Frankrijk, maar vooral uit Italië, toe om hier nieuwe oorlogswapens te proberen. Voor het eerst werd hier toen camouflage op grote schaal gebruikt. Een speciaal oorlogsschip met gevechtstoren om de haven aan te vallen kende geen succes. Het betrof twee aaneengehechte schepen, waarop de aanvalstoren was gevestigd. Zonder echt tot de aanval te kunnen overgaan, konden ze zelfs de haven niet bereiken.

Aanvalswagens met grote loopbruggen werden door een

dozijn paarden getrokken met de bedoeling deze over de schansen te laten vallen. Allemaal uitvindingen van de ingenieurs die natuurlijk militairen waren. Vandaar dat men nu nog steeds over burgerlijke ingenieurs spreekt als het niet om militairen gaat.

Over Oostende wordt ook nog de zeer twijfelachtige legende verteld als zou Isabella in 1601 beloofd hebben niet van hemd te veranderen alvorens Oostende was ingenomen. De kleur van het hemd (geel-bruin) kan men zich goed indenken na drie jaar beleg. Vandaar het nog steeds bekende 'Isabellakleur'.

Schatten op zolder

Vermits de regeerperiode van Albrecht en Isabella samenviel met de gloriejaren van de barok — denken we maar aan Rubens en zijn tijdsgenoten —, kan men zich goed inbeelden welke rol Oostende voor Europa heeft gespeeld.

Op de tentoonstelling liggen in de toonkasten zeer veel

documenten en ander materiaal, afkomstig uit de bekende burgeroorlog met Oostende als middenpunt. Wat we echter niet vonden waren de talrijke boeken die onder en na het Beleg in de Nederlanden, Duitsland, Engeland, Frankrijk en Spanje zijn verschenen. De meeste van die boeken, daterend uit de periode 1604-1615, zijn bijna allemaal aanwezig in het Fonds Ostendiana in de stadsbibliotheek van Oostende.

Thans is er sprake van om in 2001 (400 jaar na het begin van het Beleg), dergelijke expositie in Oostende op te zetten. Dan zullen ongetwijfeld deze zeldzame werken, waarvan er maar een paar ook voor 1940 in de stadsbibliotheek aanwezig waren, aan de Oostendenaars kunnen worden getoond. Persoonlijk hadden we gehoopt deze tentoonstelling te kunnen bekijken bij de opening van de nieuwe bibliotheek, maar is daarvoor nog tijd genoeg? De tentoonstelling in Brussel, nog een vier-tal weken te bezichtigen, blijft zeker een aanrader.